

Френските бунтове: решение чрез предлагане

Влад Синьорели¹

Можем да предположим, че Никола Саркози, министър на вътрешните работи на Франция и най-известният френски политик, просто изведе на показ усещанията на френския бял елит, като нарече бунтовниците “измет” още в първите дни на бунта. Той най-вероятно знае, че е по-добре подобни мисли да останат недоизказани в размирни времена, тъй като те нажежават допълнително ситуацията. Не можем да забравим и изказването му една седмица преди размириците, в което обещава “война без милост” на насието и високата престъпност в покрайнините.

Основният извод от тези бунтове е, че френските имигранти не могат да се считат повече за културно пасивни. Те са главно чернокожи африканци и араби от бившите френски колонии и нямат почти никаква политическа власт, като едва през последното десетилетие се забелязват реални опити за приобщаването им към нацията, което включва и право на глас в изборите. Бунтуващите се тинейджъри на тези имигранти не водят *Джихат*, както се случва в Ирак. Но те повече няма да стоят мирно и да понасят репресиите от страна на френските местни власти без да им отвърщат. Забраната на носене на фереджета, която беше въведена със закон миналата година, е просто поредното напомняне за културното унижение, на което са подложени имигрантите. Техните младежи биват постоянно следени, спирани на улицата и третираны по безобразен начин от страна на полицаите. И все пак, както работниците в Германия и Австрия, които е трябвало да напуснат тези страни след като приключат програмите за временна работа, така и тези 6 милиона имигранти са останали във Франция, въпреки свиващите се икономически възможности там, защото те имат дори по-малко възможности в родните си страни.

Растежът на френския брутен вътрешен продукт намалява, от 2.8% през юни миналата година до 1.3% днес. Въпреки че нивото на безработица в националната икономика е 10%, предградията и гетата с африканци и арабски мюсюлмани имат нива на безработица между 30% и 50%. Образованието в гетата е на много ниско ниво, училищата са порутени и препълнени. Процентът на изключени ученици е висок.

Не е чудно, че тези деца протестират по единствения начин, който им е известен – като дават воля на гнева си, когато бъдещето им се струва като черна дупка – ситуация, институционално канализирана от самия политически елит в Париж.

Манюел Вал, който е народен представител и кмет на предградията Еври, имаше най-верния поглед върху бунтовете, когато каза наскоро: “Ние сме комбинирали провала на нашия модел на интеграция с най-лошите опити за създаване на гета, без наличието на социална стълбица, по която хората да могат да се изкачат.” Разбира се, не може да има движение по социалната стълбица, ако няма движение по икономическата стълбица. Политика на по-голямо преразпределение просто ще доведе до по-силен отговор на средната класа във Франция без намаление на социалното напрежение, което се ражда в най-ниските класи.

Ние вече сме били свидетели как страхът от увеличаващата се вълна на имигранти и ксенофобията излизат наяве с появата на френския националист Лю Пен на балотажа през 2002 г. Този страх имаше роля и във френския отказ на конституцията на ЕС тази година, тъй като част от избирателите припознаха в гравитацията около Европейската супер-страна загуба на етническа и национална идентичност. Нежеланието на

---

¹ Влад Синьорели в директор на отдел *Глобални проучвания в Polyconomics Inc.*, които предоставят икономически, геополитически и пазарни прогнози. Преводът е на Адриана Младенова и Велико Димитров, оригиналът е публикуван на 9 ноември 2005 г. и може да бъде прочетен в Интернет.

французите да приемат Турция към ЕС е друга последица от това нарастващо безпокойство. Най-вероятно по-голямата част от френските избиратели смятат тази обществена група не за французи, а за “долнокачествена група”.

Френското етническо малцинство ще бъде облагодетелствано от появата на политически лидер на сцената като Мартин Лутер Кинг или Малколм Х, които да умеят да посочват на френския политически елит някои от желанията и поводите за недоволство на тази част от френския електорат. Без условия за обществена комуникация от името на този група, Франция със сигурност е по-несигурна и изложена на спонтанни катаклизми и разрушения, особено в условията на икономическа политика, която отива към провал.

Повече репресия няма да реши проблема на Франция. Такива мерки няма да намалят напрежението между арабско-африканското малцинство, от една страна и елита, и по-голямата част бели французи - от друга. Вместо това правителството трябва да създаде предпоставки за създаване на по-добри икономически условия, особено що се отнася до гетата в предградията. И така, на тези, които са в основата на социално-икономическата пирамида, да бъде предложено място в икономиката на страната и надежда за подобряване. Това е най-бързият и най-ефективният начин да се създаде и поддържа респект пред частната собственост, закона и реда.

Това не е просто решаване на културен проблем. Това е икономическо лекарство със социални последици. Френската политическа класа се нуждае от възраждане на идеите на класическия икономическа мисъл и съживяване на икономическия растеж.

Юуд Ваниски подчертава в основния си труд “Начинът, по който светът работи”, че Френската революция слага края на продължителния икономически спад, който започва при римския император Комод през 180 г. преди Христа. В навечерието на революцията на електората са били наложени много високи, наказателни данъчни ставки. От всеки 100 френски франка доход, средният селянин е запазвал само 18 или 19 франка за себе си. Когато Наполеон се появява на сцената, той осъществява революцията за отделния предприемач. Вместо 18 или 19 процента от продукцията, на всеки предприемач е позволено да запази 70 процента. Наполеон е имал по-ясно разбиране за предприемаческия капитализъм от коронованите особи от това време. В писмо до брат си Люсиен, той стига до следното заключение:

“Докато индивидуалният собственик с личен интерес по отношение на собствеността си е винаги нащрек и осъществява плановете си, колективният интерес е по принцип спящ и непродуктивен, защото индивидуалната инициатива е въпрос на инстинкт, а колективната инициатива е въпрос на общ интерес, което е рядкост.”

Изглежда днешната френска политическа класа е забравила онова, което е сторил Наполеон за низшите социални слоеве преди два века. Според консултантската къща *Прайс Уотър Хауз* данъците остават на зашеметяващо високи нива. Данък добавена стойност е почти 20%. Най-високата данъчна ставка върху доходите е около 48%, а корпоративният данък е около 33%. Данъчната структура проваля Франция и икономиката ѝ се забавя. Правилният подход ще окуражи поемането на риск с големи намаления на данъците върху доходите и капитала. Когато предприемаческата среда се подобри заради това, че производителите могат да задържат по-голяма част от печалбата си, инвеститорите ще се възползват от възможностите и ще бъдат склонни да поемат рискове. Това е начинът, по който може да се подобри ситуацията във френските етнически предградия.

Политическите лидери, които разбират същността на предприемаческия капитализъм, могат да спечелят лесно от това сега. Топ-кандидатите за министър-председателския пост през 2007 г. – Саркози и дьо Вилпен - не изглеждат особено ентузиазирани за въвеждането на такива мерки. Нито политиката на Саркози, нито тази на Вилпен

помага на бедните да станат по-богати. Саркози беше казал: “Проблемът няма да се реши, като се намалят данъците, а като се намалят разходите”. Реално погледнато данъчна ставка от 48% е абсурдна, освен ако управляващият елит не се наслаждава на своя статус и би искал да запази море от хора под себе си. Икономическата политика на Доминик дьо Вилпен, все пак малко по-добра, най-вероятно ще продължи обаче модела на двукласово общество – низша класа и висша класа. В програмата на Вилпен, части от стария обществен договор (трудови правила) ще се разхлабят, държавните активи се разпродават, докато единственото данъчно облекчение е насочено към най-богатите акционери и определени корпоративни сектори. Не е изненадващо, че подкрепата за него измежду “работническата класа” спада, а тази идваща от “горната класа” се покачва.

Законът и редът са крайгълният камък на всяка цивилизация. Френските политици трябва да използват това най-ново предизвикателство и да насочат усилията си към тази сфера, която може да се промени бързо. А това именно е икономическата политика. Данъчните ставки трябва да се намалят и праговете трябва да се вдигнат. Предприемаческият капитализъм трябва да се поддържа. Последните въстания на низшата класа сега отшумяват, но напрежението, което доведе до тях ще продължава да дреме, до тогава, докато икономическата ситуация в предградията остава вяла.

Франция се нуждае от политически водач, който разбира предприемаческия капитализъм и може да провежда съответната политика. Такъв лидер бързо би “пораснал” до върховете на европейската политическа класа и вероятно би успял да придвижи целия континент в по-здравословна посока.

Франция имаше такъв лидер преди около 200 години. Да се надяваме, че подобен на него ще се появи скоро отново.